

**T.C. HAZINE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞME RAPORU

Haziran, 2023

Haziran 2023 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2023 yılı Haziran ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 487,9 milyar TL, bütçe gelirleri 268,2 milyar TL ve bütçe açığı 219,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 450,5 milyar TL ve faiz dışı açık ise 182,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

HAZİRAN AYI BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ		(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	487.862	
Faiz Dışı Giderler	450.487	
Bütçe Gelirleri	268.225	
Vergi Gelirleri	231.158	
Bütçe Dengesi	-219.637	
Faiz Dışı Denge	-182.263	

1- Bütçe Dengesi

2023 yılı Haziran ayı bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

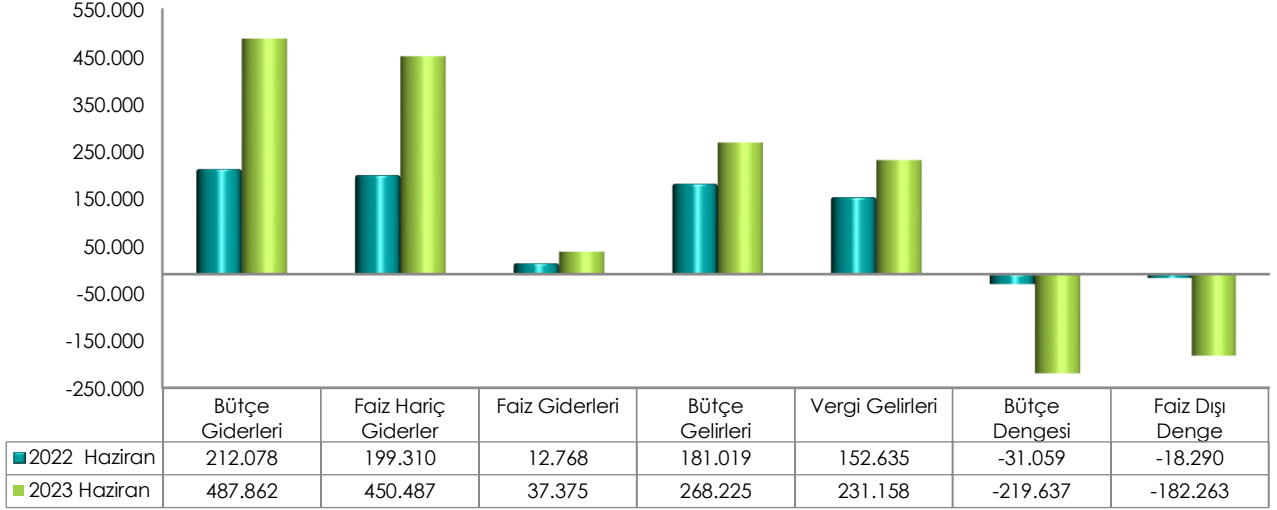
(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Haziran	Yüzde	Bütçe	Haziran	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	212.078	7,5	4.469.570	487.862	10,9	130,0
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	199.310	8,0	3.903.974	450.487	11,5	126,0
Faiz Giderleri	329.800	12.768	3,9	565.596	37.375	6,6	192,7
Bütçe Gelirleri	2.553.099	181.019	7,1	3.810.149	268.225	7,0	48,2
Vergi Gelirleri	2.185.950	152.635	7,0	3.199.534	231.158	7,2	51,4
Bütçe Dengesi	-278.374	-31.059	11,2	-659.421	-219.637	33,3	-607,2
Faiz Dışı Denge	51.426	-18.290	-35,6	-93.825	-182.263	194,3	-896,5

* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

Merkezi yönetim bütçesi 2022 yılı Haziran ayında 31 milyar 59 milyon TL açık vermiş iken 2023 yılı Haziran ayında 219 milyar 637 milyon TL açık vermiştir.

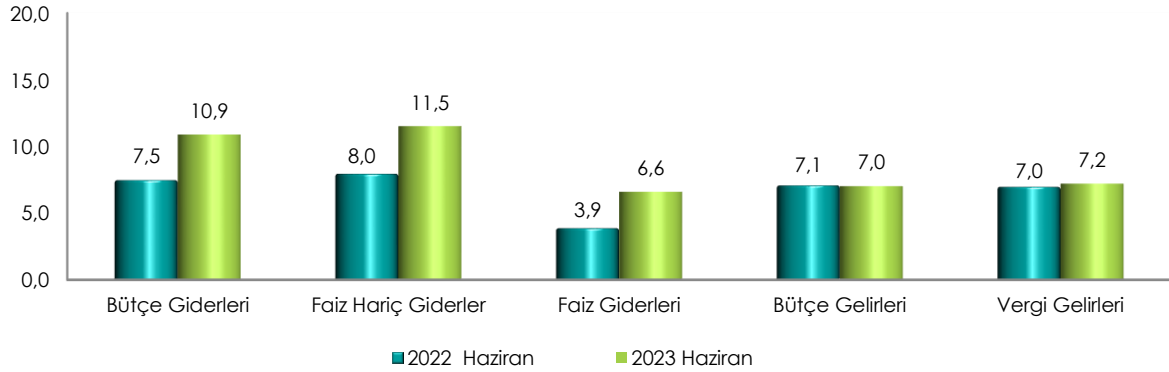
2022 yılı Haziran ayında 18 milyar 290 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2023 yılı Haziran ayında 182 milyar 263 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Haziran ayı gerçekleştirmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Haziran ayı itibarıyla 487 milyar 862 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 37 milyar 375 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 450 milyar 487 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Haziran	Yüzde	Bütçe	Haziran	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	212.078	7,5	4.469.570	487.862	10,9	130,0
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	199.310	8,0	3.903.974	450.487	11,5	126,0
Personel Giderleri	613.641	42.549	6,9	952.308	107.675	11,3	153,1
SGK Devlet Primi Giderleri	97.151	6.739	6,9	150.392	16.523	11,0	145,2
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	214.814	17.346	8,1	318.685	28.488	8,9	64,2
Cari Transferler	1.078.291	106.755	9,9	1.681.997	256.248	15,2	140,0
Sermaye Giderleri	206.348	18.550	9,0	315.848	25.689	8,1	38,5
Sermaye Transferleri	23.627	4.240	17,9	37.264	8.983	24,1	111,8
Borç Verme	201.623	3.131	1,6	359.250	6.882	1,9	119,8
Faiz Giderleri	329.800	12.768	3,9	565.596	37.375	6,6	192,7
Yedek Ödenekler	66.177			88.231			

* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

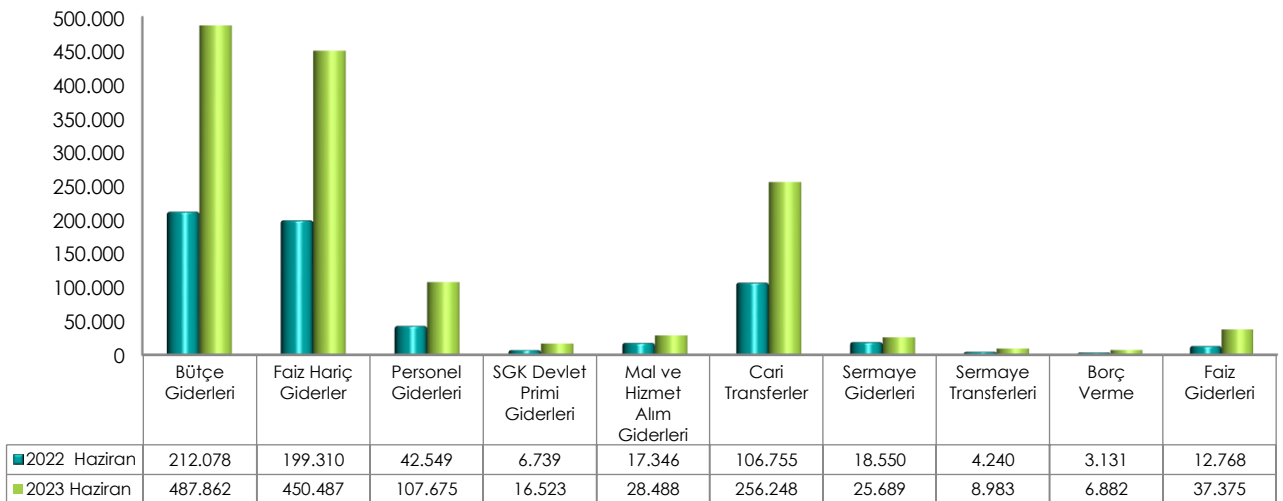
2023 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 4 trilyon 469 milyar 570 milyon TL ödenekten Haziran ayında 487 milyar 862 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 212 milyar 78 milyon TL harcama yapılmıştır.

Haziran ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 130 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2022 yılında yüzde 7,5 iken 2023 yılında yüzde 10,9 olmuştur.

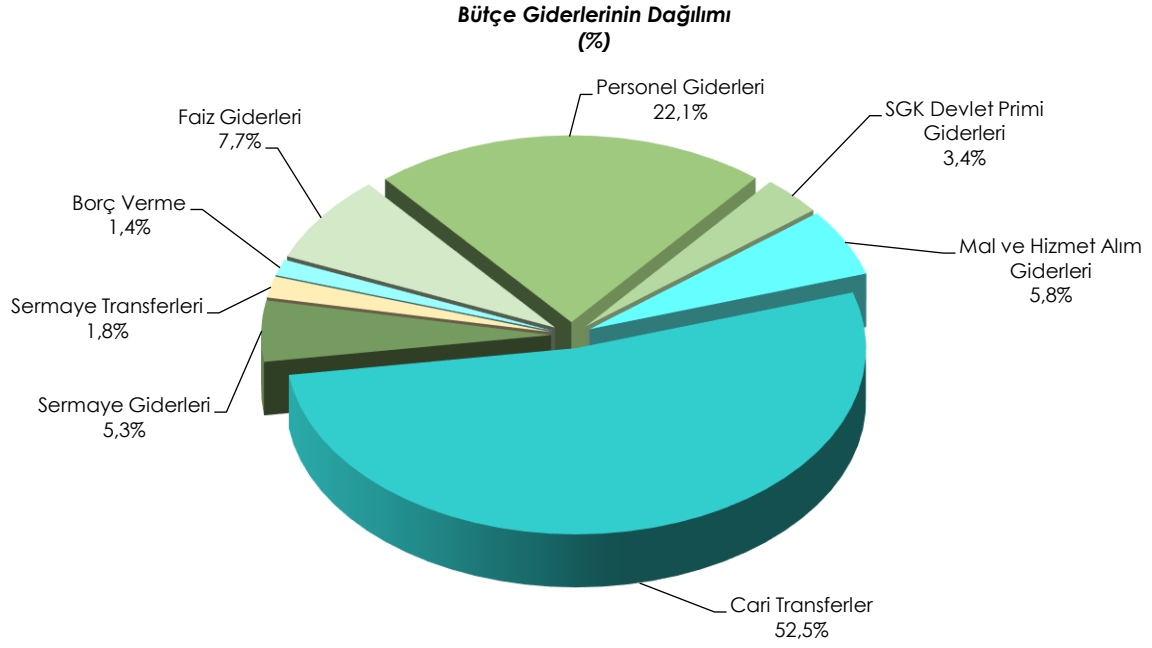
Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 126 oranında artarak 450 milyar 487 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2022 yılında yüzde 8 iken 2023 yılında yüzde 11,5 olmuştur.

Haziran ayı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

Bütçe Giderleri
(Milyon TL)

2023 yılı Haziran ayı bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Haziran ayı itibarıyla 268 milyar 225 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 231 milyar 158 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 30 milyar 592 milyon TL olmuştur.

2023 yılı Haziran ayı bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

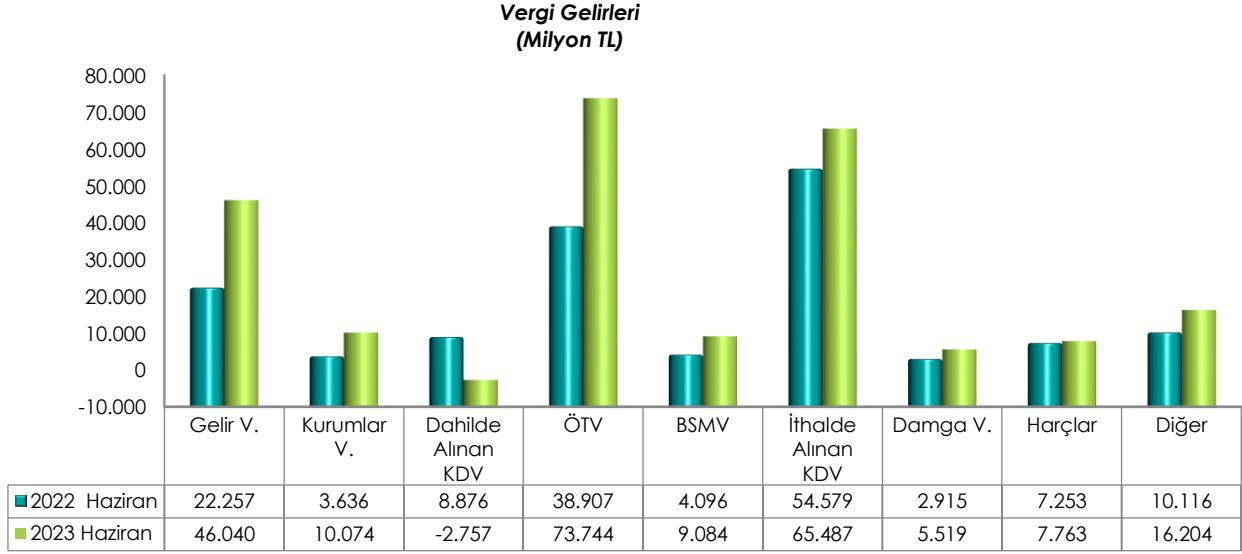
(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Haziran	Yüzde	Bütçe	Haziran	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	2.553.099	181.019	7,1	3.810.149	268.225	7,0	48,2
Genel Bütçe Gelirleri	2.523.413	174.382	6,9	3.753.913	261.750	7,0	50,1
Vergi Gelirleri	2.185.950	152.635	7,0	3.199.534	231.158	7,2	51,4
Gelir Vergisi	308.454	22.257	7,2	495.040	46.040	9,3	106,9
Kurumlar Vergisi	487.760	3.636	0,7	619.092	10.074	1,6	177,1
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	138.076	8.876	6,4	203.560	-2.757	-1,4	-131,1
Özel Tüketim Vergisi	375.851	38.907	10,4	510.615	73.744	14,4	89,5
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	51.254	4.096	8,0	75.076	9.084	12,1	121,8
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	574.868	54.579	9,5	931.406	65.487	7,0	20,0
Damga Vergisi	39.979	2.915	7,3	55.512	5.519	9,9	89,3
Harçlar	77.147	7.253	9,4	105.225	7.763	7,4	7,0
Diğer	132.562	10.116	7,6	204.008	16.204	7,9	60,2
Vergi Dışı Gelirler	337.463	21.747	6,4	554.379	30.592	5,5	40,7
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	19.624	5.545	28,3	37.134	4.589	12,4	-17,3
Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	10.062	1.092	10,9	19.102	1.886	9,9	72,7

* 7414 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil.

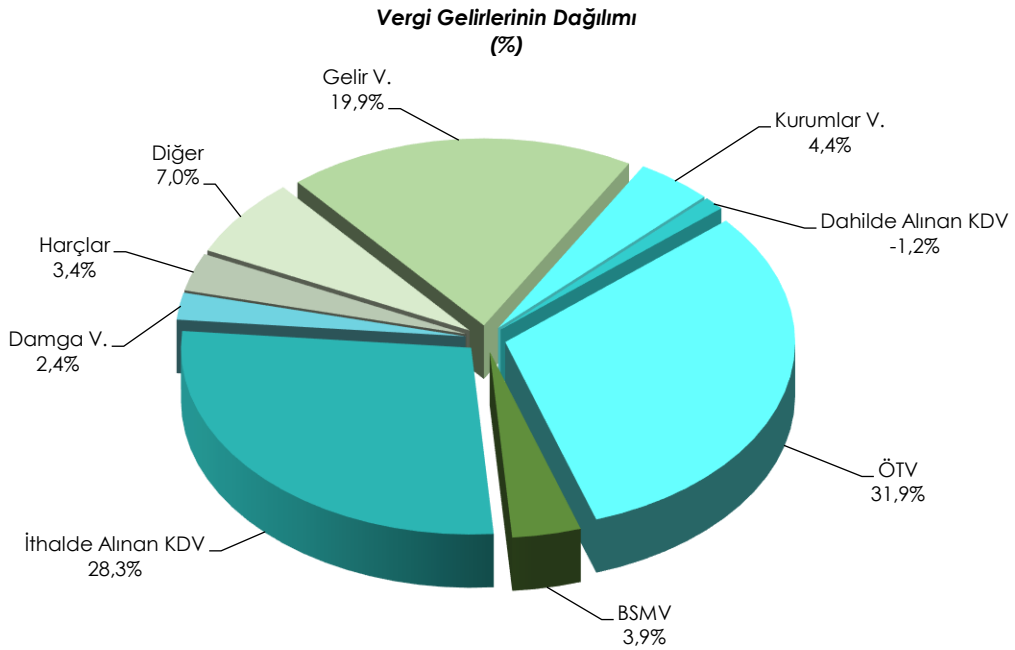
2022 yılı Haziran ayında bütçe gelirleri 181 milyar 19 milyon TL iken 2023 yılının aynı ayında yüzde 48,2 oranında artarak 268 milyar 225 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Haziran ayı gerçekleşme oranı 2022 yılında yüzde 7,1 iken 2023 yılında yüzde 7 olmuştur.

2023 yılı Haziran ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 51,4 oranında artarak 231 milyar 158 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2022 yılında yüzde 7 iken 2023 yılında yüzde 7,2 olmuştur.

Haziran ayı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2023 yılı Haziran ayı vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

2023 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2023 yılı Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 2 trilyon 363,6 milyar TL, bütçe gelirleri 1 trilyon 880,3 milyar TL ve bütçe açığı 483,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 2 trilyon 88,3 milyar TL ve faiz dışı açık ise 208 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	2.363.577
Faiz Dışı Giderler	2.088.333
Bütçe Gelirleri	1.880.349
Vergi Gelirleri	1.602.312
Bütçe Dengesi	-483.228
Faiz Dışı Denge	-207.984

1- Bütçe Dengesi

2023 yılı Ocak-Haziran dönemi bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

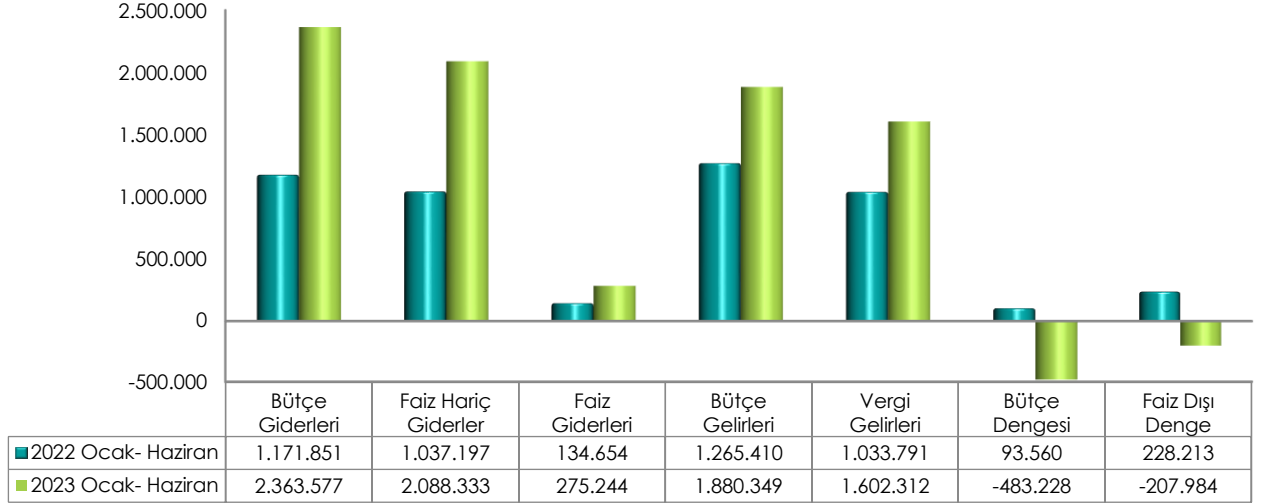
(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Ocak- Haziran	Yüzde	Bütçe	Ocak-Haziran	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	1.171.851	41,4	4.469.570	2.363.577	52,9	101,7
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	1.037.197	41,5	3.903.974	2.088.333	53,5	101,3
Faiz Giderleri	329.800	134.654	40,8	565.596	275.244	48,7	104,4
Bütçe Gelirleri	2.553.099	1.265.410	49,6	3.810.149	1.880.349	49,4	48,6
Vergi Gelirleri	2.185.950	1.033.791	47,3	3.199.534	1.602.312	50,1	55,0
Bütçe Dengesi	-278.374	93.560	-33,6	-659.421	-483.228	73,3	-616,5
Faiz Dışı Denge	51.426	228.213	443,8	-93.825	-207.984	221,7	-191,1

* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

Merkezi yönetim bütçesi 2022 yılı Ocak-Haziran döneminde 93 milyar 560 milyon TL fazla vermiş iken 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde 483 milyar 228 milyon TL açık vermiştir.

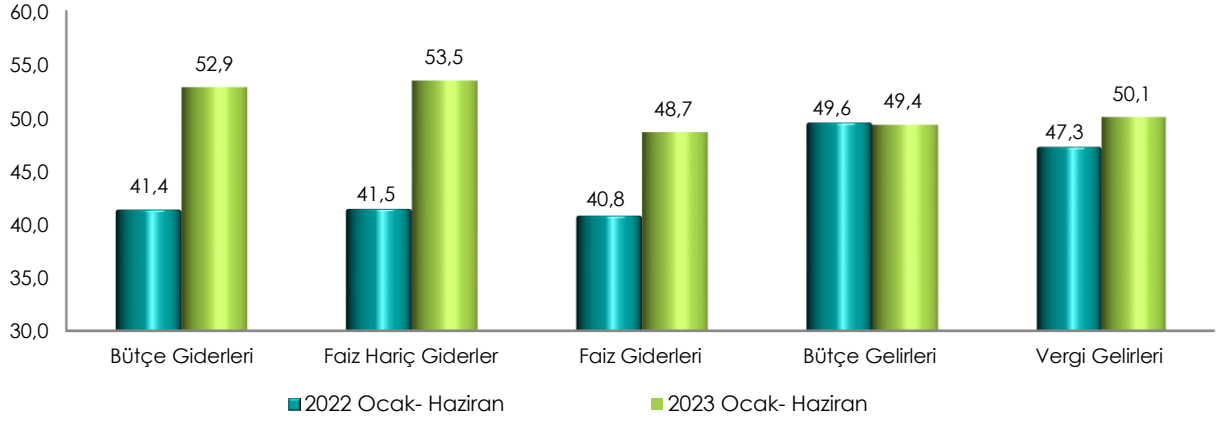
2022 yılı Ocak-Haziran döneminde 228 milyar 213 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde 207 milyar 984 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Ocak-Haziran dönemi gerçekleştirmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Haziran dönemi itibarıyla 2 trilyon 363 milyar 577 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 275 milyar 244 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 2 trilyon 88 milyar 333 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

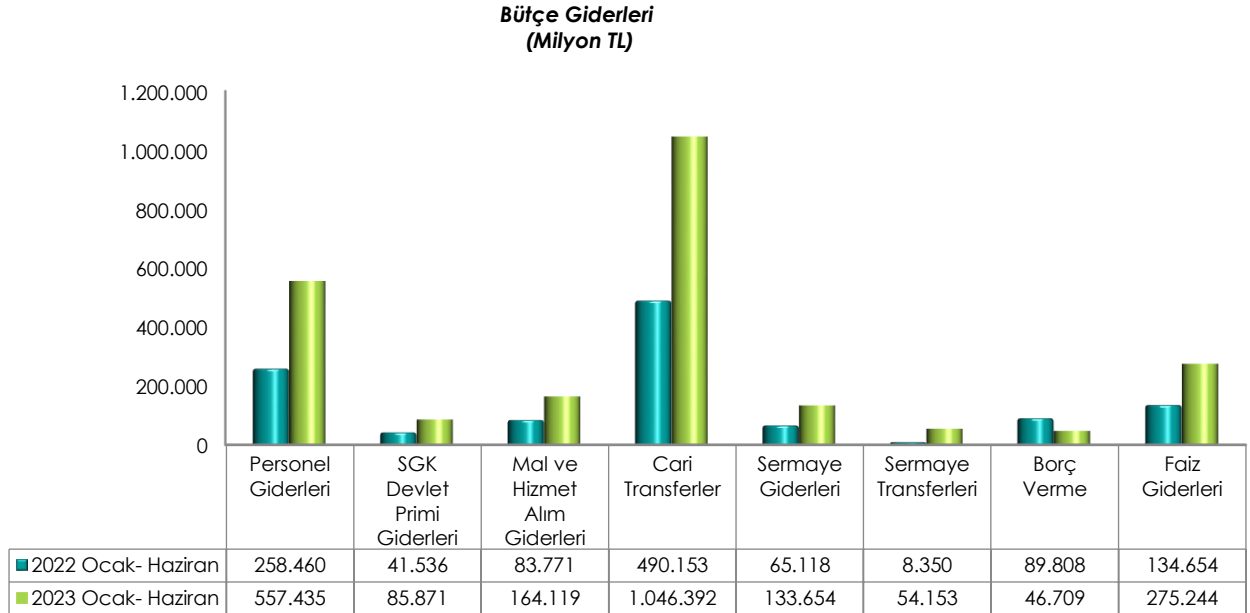
(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Ocak- Haziran	Yüzde	Bütçe	Ocak-Haziran	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	1.171.851	41,4	4.469.570	2.363.577	52,9	101,7
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	1.037.197	41,5	3.903.974	2.088.333	53,5	101,3
Personel Giderleri	613.641	258.460	42,1	952.308	557.435	58,5	115,7
SGK Devlet Primi Giderleri	97.151	41.536	42,8	150.392	85.871	57,1	106,7
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	214.814	83.771	39,0	318.685	164.119	51,5	95,9
Cari Transferler	1.078.291	490.153	45,5	1.681.997	1.046.392	62,2	113,5
Sermaye Giderleri	206.348	65.118	31,6	315.848	133.654	42,3	105,2
Sermaye Transferleri	23.627	8.350	35,3	37.264	54.153	145,3	548,5
Borç Verme	201.623	89.808	44,5	359.250	46.709	13,0	-48,0
Faiz Giderleri	329.800	134.654	40,8	565.596	275.244	48,7	104,4
Yedek Ödenekler	66.177			88.231			

* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

2023 yılı Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 101,7 oranında artarak 2 trilyon 363 milyar 577 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

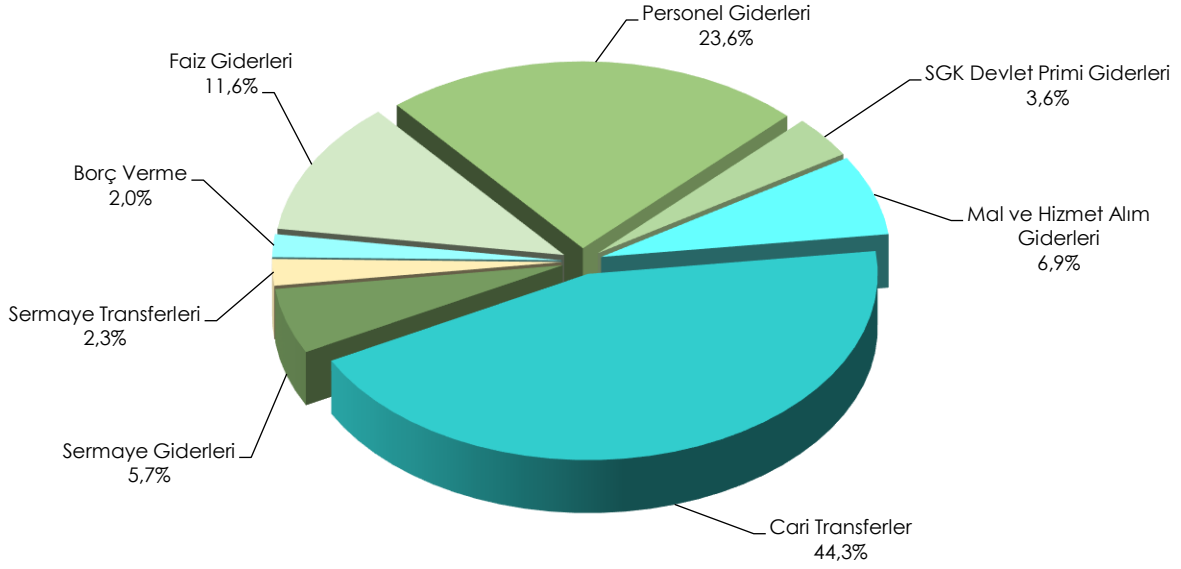
Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 101,3 oranında artarak 2 trilyon 88 milyar 333 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ocak-Haziran dönemi bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2023 yılı Ocak-Haziran dönemi bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

Bütçe Giderlerinin Dağılımı (%)

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ocak-Haziran dönemi itibarıyla 1 trilyon 880 milyar 349 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 1 trilyon 602 milyar 312 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 225 milyar 712 milyon TL olmuştur.

2023 yılı Ocak-Haziran dönemi bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

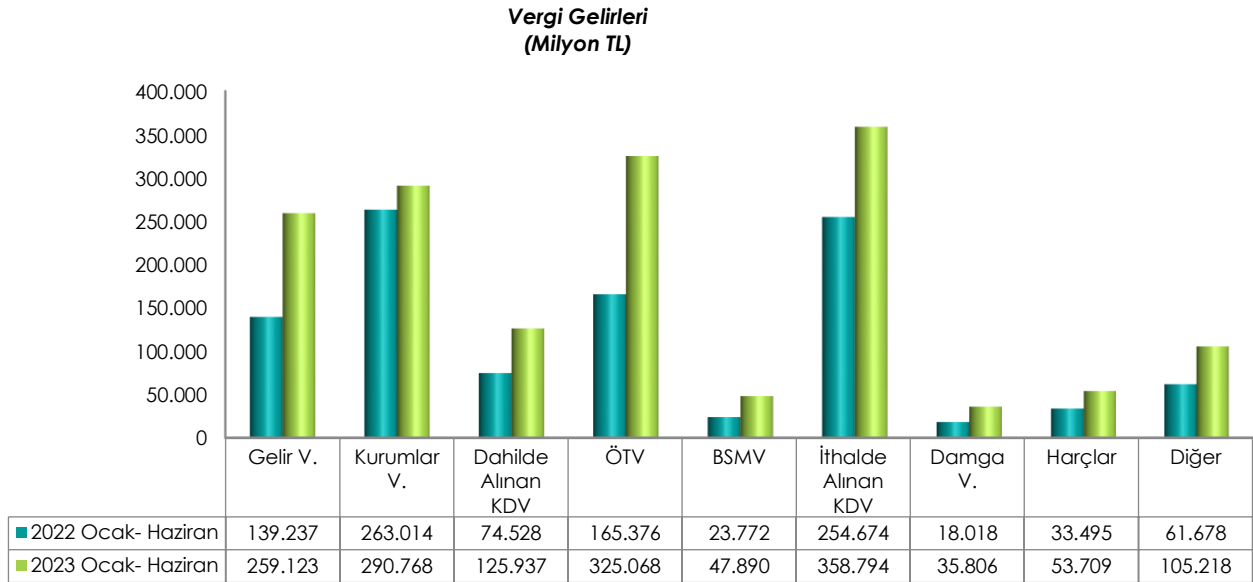
(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Ocak- Haziran	Yüzde	Bütçe	Ocak-Haziran	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	2.553.099	1.265.410	49,6	3.810.149	1.880.349	49,4	48,6
Genel Bütçe Gelirleri	2.523.413	1.235.367	49,0	3.753.913	1.828.024	48,7	48,0
Vergi Gelirleri	2.185.950	1.033.791	47,3	3.199.534	1.602.312	50,1	55,0
Gelir Vergisi	308.454	139.237	45,1	495.040	259.123	52,3	86,1
Kurumlar Vergisi	487.760	263.014	53,9	619.092	290.768	47,0	10,6
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	138.076	74.528	54,0	203.560	125.937	61,9	69,0
Özel Tüketim Vergisi	375.851	165.376	44,0	510.615	325.068	63,7	96,6
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	51.254	23.772	46,4	75.076	47.890	63,8	101,5
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	574.868	254.674	44,3	931.406	358.794	38,5	40,9
Damga Vergisi	39.979	18.018	45,1	55.512	35.806	64,5	98,7
Harçlar	77.147	33.495	43,4	105.225	53.709	51,0	60,3
Diğer	132.562	61.678	46,5	204.008	105.218	51,6	70,6
Vergi Dışı Gelirler	337.463	201.576	59,7	554.379	225.712	40,7	12,0
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	19.624	22.284	113,6	37.134	38.310	103,2	71,9
Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	10.062	7.760	77,1	19.102	14.016	73,4	80,6

* 7414 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil.

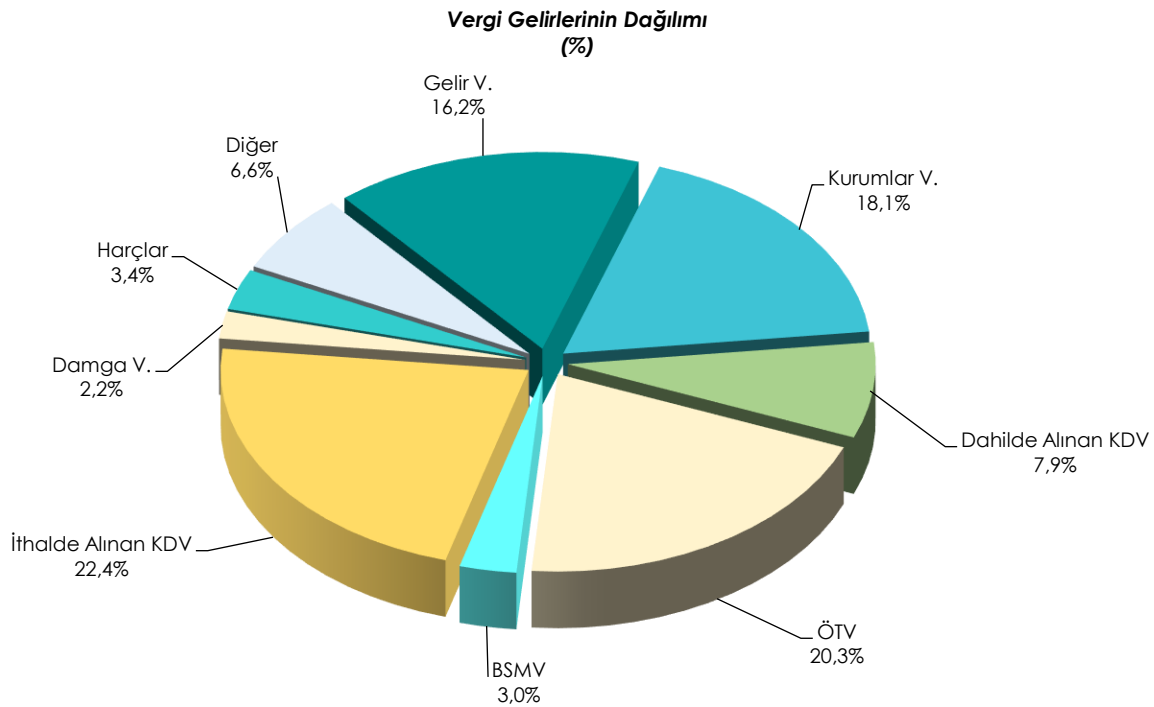
2022 yılı Ocak-Haziran döneminde bütçe gelirleri 1 trilyon 265 milyar 410 milyon TL iken 2023 yılının aynı döneminde yüzde 48,6 oranında artarak 1 trilyon 880 milyar 349 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak-Haziran dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 55 oranında artarak 1 trilyon 602 milyar 312 milyon TL olmuştur.

Ocak-Haziran dönemi vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2023 yılı Ocak-Haziran dönemi vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

TANIMLAR

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

Bütçe Dengesi: Bütçeye konulan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farkı,

Bütçe Gelirleri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri,

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini,

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi,

Genel Bütçe: Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesini,

Merkezi Yönetim Bütçesi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerini,

Sermaye Giderleri: Bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ve normal ömrü bir yıldan daha uzun olan mal ve hizmet alımlarını,

Sermaye Transferleri: Bina ve diğer inşaat işleri, ulaşım araçları, makineler, demirbaşlar gibi sermaye nitelikli harcamaların finansmanı amacıyla kişi ve kurumlara yapılan karşılıksız ödemeleri,

Özel Bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesini,

Özgelirler: Kurumun faaliyeti sonucu elde edilen ve merkezi yönetim kapsamındaki başka bir birimden aktarılmayan gelir kalemlerini,

ifade etmektedir.

Merkezi Yönetim Aylık Bütçe Gerçekleşme Raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından her ay yayımlanır.

Merkezi Yönetim Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmelerinin ayrıntılı sonuçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yer alan "Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri" sekmesinden ulaşılabilir. ¹

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Devlet Mahallesi, Dikmen Caddesi, No: 12 PK: 06420

Çankaya / ANKARA

Görüş, öneri ve istekleriniz için:

Telefon numarası: (0312) 415-29-00

Mail adresi: butcepolitikasi@hmb.gov.tr

¹ Ayrıntılar için Bkz: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/merkezi-yonetim-butce-istatistikleri>